

odbor legislativy a koordinace předpisů

náměstí Hrdinů 1634/3

140 21 Praha 4

Č. j. MV-201886-2/LG-2020

Praha 11. ledna 2021

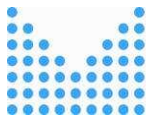
Postup Ministerstva vnitra v případě nevyzvednutí písemnosti během úložní doby

Odbor legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra obdržel Vaši žádost ze dne 28. prosince 2020 o informaci, *na základě jakých úvah a u kterých písemností umožňuje Ministerstvo vnitra vložení doručované písemnosti do domovní schránky po uplynutí lhůty 10 dnů* podle § 23 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Dále se tážete, *u jakých typů písemností vyžaduje Ministerstvo vnitra v případě nevyzvednutí uložené písemnosti její vrácení zpět odesílateli.*

Úvodem předesíláme, že v části požadující uvedení úvah Ministerstva vnitra při určování písemností, které mají být vloženy do schránky po uplynutí zákonné úložní doby, nepovažujeme Vaši žádost za žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Vámi požadované informace jsou v dané části svou povahou výkladem práva. Za informaci ve smyslu uvedeného zákona se přitom nepovažují stanoviska a právní názory, zejména výklad zákonů a jiných právních předpisů (srov. § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím). Nad rámec zákona č. 106/1999 Sb. je nicméně možno sdělit nezávazný právní názor Ministerstva vnitra.

Podle § 23 odst. 4 správního řádu *se adresát vyzve vložním oznámením o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil.*

Správní řád nestanoví bližší hlediska pro určení, kdy může správní orgán vyloučit vložení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo. To je ponecháno na úvaze správního orgánu. Ministerstvo vnitra vychází ve své praxi z předpokladu, že obvyklým postupem je vložení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo po uplynutí úložní doby. To platí pro všechny písemnosti doručované podle § 20 nebo § 21 správního řádu bez ohledu na to, zda jde

o písemnosti doručované do vlastních rukou nebo nikoliv. K vyloučení daného postupu by mělo docházet pouze ve výjimečných a odůvodněných případech (např. pokud je v zájmu ochrany adresáta nutné předejít tomu, aby se s písemností seznámila jiná osoba).

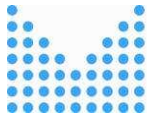
Jak vyplývá z metodických materiálů Ministerstva vnitra, „[v] § 23 odst. 4 správního řádu je třeba vidět především vstřícnost vůči adresátovi, neboť ten pak není nucen žádat o opětovné zaslání písemnosti, ani není nucen vyzvedávat si ji osobně, neboť v ideálním případě ji nalezne v domovní schránce. Vložení písemnosti do domovní schránky po uplynutí úložní doby řeší také situace, kdy se adresát z nějakého důvodu nemohl seznámit ani s výzvou k vyzvednutí písemnosti. Vkládání písemností do domovních schránek by proto mělo být standardem, od kterého se lze odchýlit pouze výjimečně. Na tom nic nemění skutečnost, že vložení nebo nevložení písemnosti do domovní schránky po uplynutí úložní doby nemá vliv na uplatnění fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. prosince 2016, čj. 3 As 241/2014-41)“.¹

Další výkladová vodítka, z nichž Ministerstvo vnitra vychází, pak poskytuje soudní judikatura. Například podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2015, č. j. 2 As 165/2014 – 27, musí pro vyloučení vložení písemnosti do schránky existovat „závažné a skutkově substancované důvody na straně toho, komu je doručováno; typicky se může jednat o situace, kdy je doručováno někomu, kdo sdílí poštovní schránku s jinou osobou, jež má protichůdný zájem v řízení, ve kterém je doručováno, a jež by např. neoprávněným otevřením zásilky či jejím zašantročením mohla poškodit práva či zájmy toho, komu je doručováno.“ (bod 13)². Ministerstvo vnitra se rovněž ztotožňuje s názorem Veřejného ochránce práv, podle kterého není bez dalšího důvodem pro vyloučení vložení písemnosti do schránky ochrana osobních údajů adresáta písemnosti: „Stanoví-li zákonodárce, že nevyzvednutá písemnost má být vložena do schránky či na jiné vhodné místo, pak tak nepochybně činí při vědomí toho, že poštovní schránky jsou zpravidla sdíleny více osobami v rámci domácnosti i toho, že takovéto schránky nejsou nedobytnými trezory. Zákonodárce si jistě byl vědom skutečnosti, že obsah dopisu je primárně chráněn listovním tajemstvím, a tedy dojde-li k jeho porušení, vystavuje se pachatel možnému postihu dle trestního zákoníku. Obava z ohrožení či zneužití osobních údajů obsažených v doručované písemnosti tedy, dle mého názoru, nemůže být bez dalšího důvodem pro vyloučení vložení písemnosti do schránky či na jiné vhodné místo.

¹ Viz materiál Ministerstva vnitra „Metodika doručování správních písemností prostřednictvím poštovních zásilek“, aktualizováno ke dni 22. 11. 2017, str. 2.

Dostupné na <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-dorucovani-spravnich-pisemnosti-prostrednictvim-postovnich-zasilek.aspx>.

² Máme za to, že tento právní názor je nadále použitelný, přestože v části týkající se podmínek uplatnění fikce doručení byl předmětný rozsudek překonán výše zmíněným rozsudkem č. j. 3 As 241/2014 - 41.

Na druhou stranu ale nepopírám, že určitá míra obezřetnosti bude plně namístě např. v řízeních týkajících se nezletilých (svěření do péče apod.) či v řízeních, v nichž zájmy osob žijících na téže adrese jsou protichůdné a současně informace obsažené v doručované písemnosti nemohou být těmto osobám zpřístupněny jinak (např. nahlédnutím do správního spisu nebo na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů).“³

³ Zpráva Veřejného ochránce práv o šetření, sp. zn. 4807/2012/VOP ze dne 25. dubna 2013. Dostupné na: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/1304>.